

реформа/обговорюємо концепцію

«Довіряти варто тим, кого можна якісно перевірити»

У цьому номері тему пенсійної реформи продовжує професор Міжнародного науково-технічного університету, завідуючий кафедрою накопичувального пенсійного забезпечення, к.е.н. Володимир Ульянов

Від української моделі всі майбутні пенсіонери чекають надійної та достатньої пенсії. Я впевнений, що влада повинна забезпечити ефективну роботу трирівневої пенсійної системи у повному обсязі якнайшвидше.

Впровадження другого рівня постійно відкладається: залежно від того, як ляже економічна карта, можемо ввести її або у 2011, або ж у 2017 році. Але кожен рік відстрочки перетворюється на втрати поколінь майбутніх пенсіонерів: у них просто не вистачить часу для накопичення гідної пенсії.

Мені здається, держава недостатньо займається розбудовою третього рівня пенсійної системи. Складається враження, ніби ця справа стосується винятково власників та керівників управляючих компаній. У той же час, третій рівень є складовою частиною всієї пенсійної системи України. Як і інші рівні, він вирішує державну соціальну проблему, тому не може бути автономним приватним бізнесом без активної ролі держави. Держава має виступати тут суб'єктом, що розвиває, контролює та спрямовує систему недержавного пенсійного забезпечення.

Третій рівень пенсійної системи повинен був напрацювати надійні пенсійні технології. Державні регулятори отримали час для того, щоб випробувати методи регулювання і контролю фінансової та інвестиційної спроможності інституцій НПФ. Досвід роботи за п'ять років вже є.

Що можна сказати з приводу довіри чи недовіри до НПФ? Результати показали: якщо немає технологічних відхилень від соціально орієнтованої української моделі, то максимально можливий рівень надійності забезпечений. І навпаки, там, де є відхилення, надійність накопичень автоматично знижується. На мій погляд, довіряти треба тим, кого можна якісно перевірити у будь-який момент, а не раз на рік або місяць. Довірай та перевірай! І роль державних

органів, саморегулювальних організацій, громадського контролю тут переоцінити неможливо.

Соціально орієнтовані реформи ніколи не йшли швидко, а без активної підтримки головного реформатора – влади – вони взагалі не відбувались. І пенсійна реформа, частиною якої є НПФ, не виняток. Але хотілося б звернути увагу на таке. Насамперед, якщо ви хочете оцінити темпи розвитку фінансових установ, необхідно мати критерій такого розвитку. З різних точок зору і оцінки можуть бути різні. Наприклад, у пресі дуже часто використовують такий показник, як зібрані фінансовими установами гроші. Він відображає суму взятих на себе зобов'язань. Але тут можуть бути парадокси. Зокрема, сумнозвісний «Еліта-центр» досить швидко зібрав велику суму грошей, був «великим». І не зміг зробити тільки одного – виконати зобов'язань перед своїми учасниками.

Завжди є дві сторони: накопичені зобов'язання перед інвесторами і виконані зобов'язання перед ними. І якщо брати до уваги обидва критерії у сукупності – тобто здатність забезпечити надійними пенсіями і ефективність інвестування, то оцінки розвитку ринку НПФ можуть змінитися.

Українська модель НПЗ для роботодавців не передбачає можливості прибутків. Жодне повернення коштів у вигляді «відкатів» або інших непублічних механізмів тут неможливе. Підприємства повинні дбати лише про витрати на зарплату, мотивацію людей, можливість закріпити кадри, сформувати колектив, виростити професіоналів. Оце і все. Чи багато в нас підприємств, що думають про завтра, а не про сьогодні? Участь у НПФ показала, що, виявляється, ринкових підприємств, орієнтованих на розвиток, навіть більше, ніж можна було очікувати. А від результатів реалізації Концепції очікувати потрібно тільки одного – стабільної пенсії в старості.